

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensi[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De omnib[us] sanctis. ser. lxxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](#)

In festo omniū sanctorū

apli Thadēi: qd cū vidiss̄ adorauit Tha
deū: qd p̄dicauit illi Iesuꝝ ch̄stū: et creden
te sanauit zc. H̄a noluerit p̄dere formicā
trū: ut posset facere p̄niaꝝ zc. Dic historiā
de illa puerla ipregnata zc. Dōzal: duas
doctrinas habem⁹ hic. P̄io p̄ puellis: ut
caueat a philocapris: qd loqua venit ad ri
sū: d̄ risu ad factū: d̄ factu ad oscula: d̄ oscu
lis ad p̄cū: de p̄cū ad iſernū zc. Nota ꝑ
q̄tueridinē puerlaz: q̄ nō vadit ad missā
in dieb festiū zc. Sedā doctrina est nō
diffamare alique zc. alts tenemini refutu
ere famā magis quā bona alia: q̄ melius
est nomē bonū q̄ diuitiæ milte. Proverb.
xviij. Aug. Nō pigeat ex ipso ore p̄ferre me
dicamenta: ynde facra sūt vulnera. **D**ic
co lecto zc. In passiō martyriali ch̄stū
mori voluit ut hoies ad deū traheret. Au
croitas. Ch̄s semel mortuus est: p̄ percis
nūs: iſtū p̄ iniustis: ut nos offerret deo
zc. i. Pet. viij. Ita isti apli p̄pter p̄dicare et
trahere ḡtēs ab errore mortui sūt zc. Dic
eiꝝ martyriū zc. Amen.

In festo omniū sanctorū Sermo. LXXX.

Laudate do
minū in sc̄is eī, p̄s. cl. Ho
die fit festū de oīb̄ sanctis.
Rō est: q̄r̄ eccl̄ia instituit
hoc r̄tū: q̄ nō suffici tēpus totius anni
ad faciendū festū de q̄libet sc̄o. Enī de so
lis martyrib̄ dīc Hiero. q̄ q̄libet die p̄ to
tu anni posset fieri festū dīc quinq̄ milib̄
zc. Et iō dīc thema. Laudate: q̄r̄ dīceret.
Licz infra annū festiū: mō de vno: mō
de alio: mō tñ simul. Laudate dominum
zc. Rō huiꝝ verbi est: q̄r̄ quilibet m̄ḡ fac
ens opus suū seu artificiū aliqd optimū:
laudabilis esset. Verbi gra. Si aliq̄s fa
ceret aliq̄s pulchriā nauē: et postō p̄ possi
bili: q̄ esset talis m̄ḡ q̄ faceret nauim q̄
posset sine vento et p̄tra vetum nauigare:
et qñ est onerata iret ad portū p̄fēsine nau
tarū labore et sine p̄missio cibor̄ zc. O qñ
tū laudaref m̄ḡ ille zc. Christ⁹ inq̄ntum
de⁹ fecit talē nauē: s̄aiz triū cooperariū
id est triū porētiap: que qñ recedit de por
tu huius mūdi in morte obusta mercibus
assump̄ta zc. P̄io introitu sermonis dīc

Berillo. LXXX Fo. CXXVIII

pro declaratione. Nota q̄ quāuis diuinā magnitudo sit laudabilis valde in omnibus operib⁹ suis: iuxta illud. Fidelis dñs in omniis verbis suis: et sanct⁹ in omnib⁹ operib⁹ suis. p̄. c̄luij. Tamē magis laudabilis est in ope quod facit ad glorifican dū sanctor⁹ suos. Pro cui⁹ ratiō intelligē da nota: q̄ tria sunt genera operum: que facit deus: in quib⁹ cōprehendunt̄ omnes operat̄es diuine. Unū est opus creatiois. Scđm iustificariōis. Tertiū glorificatiōis. Primiū est magnum. Scđm est maius. Tertiū est maximū. Primiū ergo est in ceteris creatur⁹: quas in natura sua constituit deus: et seruat in eis: sunt corpora celestia et terrestria maris et aeris. Dagnū opus est hoc: et ideo laudabilis est deus. Propter hoc David inuitat omnes creaturas ad laudandum deum di. Laudate dominum b̄ celis re. Et subdit rationem. Quia ipse dixit et facta sūt. Ad idem tres pueri in camino ignis. Benedic omnia opera domini domino re. Namel. ij. Sed q̄ sanctis suis magis est laudabilis: quibus dat deus et gratiam et gloriam. Opus enim gratie est maius primo propter scđz etiā op̄ laudat David dominū dicens. Benedic anima mea domino: et omnia que intra me sunt nominatae deo eius. Benedic anima mea domino: et nolis oblitisci omnes retr̄i ei⁹: qui pro. om. iniqui. tu. qui la. omnes infirmita. tu. re. p̄. ey. Nam ut dicit Aug. super illud Joannis. p̄. xij. Qui credit in me/ opera que ego facio: et ipse faciet: et maior horum sa. David inquit opus est ex impio facere pium: q̄ creare celum et terram. Declarat ut dicit dominica. xiiij. post festum trinitatis: sermo. qui incipit. Iesu preceptor re. in introitu. Item maximum est opus glorie que finis est et nature et gratie: ergo excellentior his que sunt ad finem. Ideo dicit. p̄. xij. Discretiōes eius sup omnia opera eius. p̄. xliij. Dā similitudinē de eo q̄ facit nauem pulchram: laudabilis est: sed magis laudabilis est: si ipiemer postq̄ illam fec̄: pluicit ad portum inter paellas et fluc̄ re. Si deus re. Jo. David. Mirabilis deus in sanctis suis scđz deus israel ipso dabit virtutē scđz ḡre: q̄ licet nō sit p̄. re. tñ patitur cū p̄vate insula. Et fortitudinez ti. Nota hic de studio ut firmiter teneat

Stij

In festo omniū sanctorū

tur: et sic in silib: ut expedit. **Uli.** q. **Pe.** q. **Heli** erat eis nō cognoscere via iustitiae
 qd post agitacionē retrosum cōuerit ab eo
 qd illis traditū ē sc̄to mādato. **T**erci gradus est sancto angeloy: de quibz dī.
Laudatecū m̄ p̄iu. cl^o. **S**cri angeli dicū
 fuitures dei. Ratiō et auctoritas. **Q**uia regula est phie qd virte est media inter posē
 tiā et actū. **V**erbifra: potētia appetitua
 intellexiuia/ qd volūtas operactuz
 iudicādi p mediu iustitiae. Ideo iustitia di
 cit virte. **S**ic acris penitēdi p mediu pē
 nitētie. **S**ic potētia appetitua/ sensitiua/
 pdicit actū castitati: ut caste qd viuat p
 mediu castitati. **E**t iō castitatis dicit virte
Virtus qd est mediu qd potentia. pdicit al
 ciū. **P**otētia eū de se est indifferēt ad bo
 nū et malū acris: sed p̄ius est media z̄c. **E**t
 p̄ virtutē substācia seu res pdicit actū/ siue
 opationē sua. **V**erbi gra. **D**ole qd pdici
 cit actū calefactiōis z̄c. per
 mediu virtutē siue. i. lucis. **V**irtus qd lucis
 est qditas media inter solē qd nō deicendit
 ad nos et opationē z̄c. sicut de igne z̄c. **O**r
 mō deus p̄ creaturas sp̄itales. i. angelos
 opatur in h̄mō. **N**am corpa celestia per
 angelos mouent. **I**te boies p̄ angelos cu
 stodiunt z̄c. **I**te sp̄es bestiarū diversē p̄ an
 gelos servat. **I**te regna/ p̄uincie/ ciuitati
 tates z̄c. **J**o Greg. in. iiij. dial. In h̄mō
 visibili nihil: nisi p̄ creatura inuisibili dī
 sponi p̄t. **E**t Aug. in l. lxix. q. **U**naq
 p̄ res visibilis in hoc mō habet angelica
 p̄tatez sibi p̄positā. **F**iat qd ratio. **S**i virte
 est illud qd res opat/ et in actū suū:
 et deus opera p̄ angelos: ergo z̄c. **A**uctor
 itas chii. **T**unc p̄utes celoy mouebunt
Luc. xij. **G**reg. Quod dñs p̄utes celop:
 n̄i angelos et archangelos appellat: ergo
 Laudate eū in p̄utibz eius. **D**oralt lau
 dant angeli nō solū ore: sed ope imitādo
 angelos in officiis: qd sicut angeli sunt ad
 ministratores officiōs diuioy. **N**ōne oēs
 sunt administratori sp̄is in mi. missi p̄ter
 eos qd bere. ca. sa. **H**eb. i. **I**ta et nos debet
 mus audire officia diuina: missas et sermo
 nea z̄c. **E**t ministrare alijs hmōi diuina.
 Qui audiit deicat veni. **Apo.** vi. **E**t qdlibet
 debet ministrare: sicut qd cuiq p̄tinet sicut offi
 ciū suū. **P**relat^o i suo. **L**apitane^o in suo z̄c
 Dic ut expedit. **D**ic de gubernatione ho
 spitalis z̄c. **I**te de inventario librop: et all
 arū rerū conuentū z̄c. **I**te de gubernatiō
 one studij. **Uli.** q. **Per.** i. **V**los autē curam
 oēm subinserentes misstrate in fide via vir
 turē z̄c. **T**erti gradus est sancto parti
 archaz. **P**rim ordīnē tempor. Postibz Adā
 peccauit deus noluit corālī deferre mā
 dum: sed misit alijs ḡsonas sc̄tās. i. patrī
 archas. a pat' et archos. qd p̄inceps. i. pu
 cipū patrī. **D**e istis dicit David. **L**aude
 te eū m̄ multitudine magni. cl^o. **D**agni
 tudo dei dicit elius misericordia: taz magna qd
 dicit David. Et misericordies eius sup̄ oia
 opa ei. **P**atriarche autē fuerū valde mī
 sericordes: qd patrī qd stabant in via: et re
 cipiebāt p̄egrinos z̄c. expectantes salariūz
 a deo. ut p̄z de Abraam et Lot. **Gen.** xi
 viij. et xix. **E**cce multitudine magnitudinis
 i. misericordie eius. Ideo Eccl. xliij. Laudet
 mus viros gl̄iolos: i. parētē nos tr̄s in
 ḡnacōne sua. **D**oralt laudem eos p̄bo
 et ope misericordiam primis exhibēdo z̄c. Be
 ati misericordides: qm̄ ip̄i misericordiam p̄leque
 tur. **Mat.** v. **E**t p̄serūtū cīsa relīcta ania
 rū defunctoz in testis z̄c. qd clamant. **D**i
 seremini mei z̄c. dlc ut expedit. **T**Quard
 rus gradus est p̄phetaz: qd fuerū filii p̄t
 archaz p̄phetantes fidē nūc tenem^o.
Dilecti de David. Laudate eū in sono tu
 be. **P**redicatio em p̄phetarū dicit son^o tu
 be tripli tōne. **P**rima qd tuba est vna et
 habet tres canones: ita p̄dicatō p̄phetaz
 erat de uno deo in essentia: sed trino in p̄
 sonis: p̄ figurā tamē et enigmata p̄dicā
 bant p̄phe. **S**c̄da ratio: qd tuba est strīcta
 ex p̄tē ionātis: sed lata circa aliud caput:
 sic p̄dicatores. i. p̄phe erant arcti et stricti
 circa se p̄ penitētia: sicut faciebat Ap̄ls qd
 dicebat. **C**artago corpus mēū in seruitute
 redigō: ne forte dum alijs p̄dicauerim ipē
 reprob̄ efficiar. **J**o. x. **A**lijs autē erat
 lata p̄ charitatē et clara. **T**ertia ratio: qd
 op̄ter qd tuba manū tangat ad h̄s vīlo
 net. sic p̄dicatio p̄phetaz rangebat manu
 i. ope: qd quod p̄bo p̄dicabāt opere copie
 bant nō sic hodie. **Q**ui p̄dicas nō furandū
 furaris z̄c. **Ro.** ii. **E**cce quare p̄dicatio p̄
 phetaz dī tuba. **A**uctoritas. **L**ama ne
 cesses qd tuba exalta vocē tua: et annund
 cia populo meo sc̄lera eoz et domini. **Job**
 eob p̄cta eoz. **Ela.** liij. **D**ebem^o gl̄ori

dare dñm in pphetis opere cōplendo/qd gano. Doctores lch dicū chordē. i. instru
ore laudamⁿ blasphemādo zc. Vel dic mentū chorday: vt lntū in q̄ est lignū ar
p̄dicando alīs/qd auditis in p̄dicatione. dum cū chordis tracis cū clauilla. lignūz
melius est hoc q̄ vacare fabulatiōib⁹ die aridū erat eoz vita: seu caro arida p̄ peni
festo in theatris z domib⁹: purātes q̄ ob/ tentiā: chordē sunt auctoritates tracte cū
seruarii festet vacatis ocio: detractionis clauilla intellexit: vt facerēt melodiā cū
bus et vanitatiū zc. Vel dic q̄ debemus articulis fidei: t̄ cū testamēto veteri z no⁹
ope laudare pphetas/ credendo firmis fi
dem quā p̄dicauerūt. Lū alias ppter vnu blasphemātūz tora ciuitas parit. Ratio: qā
oēs sunt in culpa. Nam si viderēt lupum quā aperit porta padii. Mat. xiiij. Penit
blasphemātē deū z sc̄os: null⁹ clamat zc.
Die ut expedit. Quānt⁹ grad⁹ est apo
tūr etiā organū in q̄ sunt diuerse voces z
stoloz: q̄ licet sunt maiores: tamē non sūn
sonat cū vento. Sic p̄dicatio doctoz fici
ordinē rēporis. De qib⁹ dt. Laudate dñm
in psalterio et curbara. Ap̄l. dicunt p̄ salte
riū et cithara. Ratio: qz p̄salteriū sonatur
in camera cū decē chordis p̄ qd significat
sancta vita aplor⁹ que p̄sistit in obediētia
deē mandator⁹. Sicut aut̄ si vna chorda
discordaret nō esset bon⁹ sonus: sic si vnu
tm mandatu transgredit zc. Quia q̄ rotā
legē suauerit offendat autē in yno: facit⁹
est oīm reus. Iac. ii. Armonia em̄ destru
eta est zc. Cithara vero habet vocē altam
et acutaz: p̄ qd significat p̄dicatio aplor⁹
altissima: qz in oīm terrā exiūt son⁹ eoz.
Et acutissima: qz dūiūtis zc. Laudem⁹
ergo deū in aplis ore z ope suāda decem
p̄cepta zc. Confitemini dñm in cithara in
psalterio. Et chordarū p̄salite illi. ps. xxxv.
¶ Serrus est martyru. De qib⁹ dt. Lau
date eum in tympano z choro: q̄ marty
res genuerant in tympano: et clamabant
vt chorus: dicendo ch̄ianum sum: t̄ in q̄li
bet iecē dices. Iesus. Et angeli tripudia
bant ad istūz sonuz. In gloria martyru de
aplo. Haledicimur z būdicim⁹: p̄secutio
ne patimur z sustinem⁹: blasphemamur z
oblicram⁹: tanq̄ purgāmerā bu⁹ mundi
facit sumus. j. Lop. xiiij. Itē de martyrib⁹
cantat ecclia. Ledim⁹ gla. more bīde. zc.
Laudare ergo debem⁹ zc. ope habēdo pa
tientiā in tribulatiōib⁹ z iniurias zc. Null
ti habet patientiā canū z astrop⁹: q̄ nunq̄
frascunt: nisi q̄n̄ iniuriā seu violentiā pa
tūt zc. Ide aplus Heb. x. Patientia vob
is necessaria est zc. ¶ Seprim⁹ gradus
est sc̄or⁹ doc. Remigij. Cyilli Augu. zc.
De qib⁹ dt. Laudate eū in chordis z q̄n̄ stamētū: vt vixi. Sed cymbala tūbilatōis

S v

In Comemoratiōe defunctoꝝ

q; un loc^o secr^e sunt caro & aia. Qui em
vult fware castritat^e/opre & ania castigat
carnē: et sic tāgūn ista cymbala. Tō ap[er]t
se d^r. Ego aut sicut pugno nō q̄si aere ver
beras: sed castigo corp^r meū t̄c. j. L^oi. x.
Ita faciebat p̄gines t̄c. Laudem^r t̄c. l.
ope si nō sum^r p̄gines: qz pauci t̄c. Lor^r
put s̄t z abo, fac. s̄t in ini. Non t̄c q̄ faci
ar bonū t̄c, salte castratē seruem^r t̄c. als.
Fornicatores et adulteros iudicab^r de^r
Heb. vle. **D**ecim^r grad^r est oim alioz
electoy: vi inocentiu[m] penitentiā/cotinen^r
et abstinentiā t̄c. De q̄b dr. Qis sp̄is
lauder dñm. In h̄ mdo multa sunt officia.
Athanasij. Ad cui^r. scbz aduentu[m] omes
In celo po est solū yñu. l. laudare deū. ps.
Hui q̄ ba. in do. tua dñe: in secla se.
lau. te. Dicerz alijs ḡ debet hic redi^r: qz
bcl clerici qñ dñs cantat attedians. Ueni
est in h̄ mdo: sed nō in alioz t̄c. Qui edit^r
me adhuc elurēt/ z q̄ bidib me adhuc siti
ent. Eccl. xxiiii. Laudem^r ḡ deū in oibus
scris cl^r: ipos ope imitando t̄c. Dic vt ex
p̄pet. Hic miraculuz q̄b legit in legenda
huius festi in fine.

gatorio satissaciet si iudicio futuro: aia ci
corpe p̄misabit: ḡ sola ania solust penaz in
purgatorio & no corp^r. Dicerat alijs
re nō premias ania/vel punis in inferno si
ne corpe: R̄fi: q̄ opera bona v̄l mala p̄r
Ita fuit ab ania q̄s a corpe. I. cogitado: pone
delliherado t̄c. Uerbi gra. de elemosy
pti s̄t z abo, fac. s̄t in ini. Et sic d^r alijs. Itē
ecōtra de malis opibz p̄r aia cogitat/ or
dinar/ deliherat t̄c. & postea corp^r exequit
Leb. vle. **D**ecim^r grad^r est oim alioz
electoy: vi inocentiu[m] penitentiā/cotinen^r
et abstinentiā t̄c. De q̄b dr. Qis sp̄is
lauder dñm. In h̄ mdo multa sunt officia.
Athanasij. Ad cui^r. scbz aduentu[m] omes
In celo po est solū yñu. l. laudare deū. ps.
boies resurgere bñt cu corporibz suis: er red
lxixii. Hui q̄ ba. in do. tua dñe: in secla se.
dituri s̄t t̄c. Ita aut resurrectio: nō fier
lau. te. Dicerz alijs ḡ debet hic redi^r: qz
de poteris nature v̄l creature: qz creatura
occidere potest non viuificare: sed solus
deus mortificat et viuificat. Deut. xxxi.
Ego occidā & ego viuere faciā t̄c. Itē. j.
Reg. ii. Dñs mortificat et viuificat dedu-
ctus in inf^e et reducit. Nec miru: q̄ si de nobis
lo omnia creauit. Ipse dixit et facta s̄t t̄c.
m̄to mag^r t̄c. nūci aut erit. D̄bael/ qui

**In cōmemoratiōne defun
ctorūm. Sermo. LXXXI.**

Onnes qui in monumētis suis audiēt vocē filii dei. **Io.** v. Et in euāgeliō hodierno. Pro declaratiō nota; q̄ articulūs fidei est q̄ oēs tā boni q̄ mali resurge mus. **Rō.** est; q̄ certū est q̄ is q̄ peccauit dñs puniti; z tā q̄ bñ opatus w̄ pīmari; oia aut bona et mala q̄ facim⁹ fuit ab anima et corpore; ḡ aia et corp⁹ dñ puniri vel pīmari. Non posseri ait corp⁹ puniti vel pīmari nō s̄ refutari; q̄ optet q̄ corpus relurgat zc. Dices tu nōne corp⁹ punitū est q̄ morte? Rū. nō; q̄ mori nō ē pena pīci actual'ne etiā original' pīcie loq̄ndō; q̄r perī origi- nale nō fuit causa mortis pīp̄ loq̄ndōmissa causa remouēs / phibens. i. remouēs nulliū origiale q̄ phibebat morte. q̄ causa sed causa pīcēdēs. Dōis em̄ corp̄is et nā/ lis hoc; cuī mori causa pīcie est cōpositio ex pīnas zc. Nullius aut nāle pī loquēdo ex pena zc. S̄z adhuc pōt q̄ri: pone q̄bō fecht mīla pīta mortalia de q̄b̄ habuit cō trīctionē; sed nō plene satisfecit; z lō in pur